

VIJESTI IZ BISKUPIJA ZAGREB

PREDSTAVLJANJE KNJIGE BISKUPA KOMARICE: U OBRANI OBESPRAVLJENIH

U punoj dvorani Dječjačkog sjemeništa na Šalati u Zagrebu 12. studenoga predstavljena je knjiga banjalučkog biskupa dr. Franje **Komarice** *U obrani obespravljenih*. Kroz program je vodio vikar banjalučke biskupije dr. Miljenko **Aničić**.

Na početku je mješoviti zbor *Hrvatskog kulturnog društva Banja Luka* "Nada" pod ravnanjem gospodina Franje **Petrušića** otpjevao dvije skladbe: *Milost, milost* (tradicional u obradi F. Petrušića) i *Pjesmu Banjaluci* (takoder u obradi F. Petrušića).

Zatim je knjigu predstavilo desetak predstavnika svjetovnih i crkvenih ustanova. Svaki je knjigu prikazao iz svoga kuta gledanja. Svi su isticali neustrašivost i zauzetost biskupa Komarice u prošlom nesretnom ratu.

Na svršetku je biskup Komarica, malo zbuđen tolikim riječima pohvale, svima zahvalio i istaknuo: "Večeras nije ovdje u središtu pozornosti vaš brat Franjo već je u središtu Bog sam, koji se s čovjekom solidarizira, koji se postavo na stranu čovjeka i koji čovjeka poziva da stane na stranu Boga".

K.

KRIŽARSKA ORGANIZACIJA PRIREDILA SVEČANU AKADEMIJU ZA PAPIN DAN

U nedjelju 27. listopada *Veliko križarsko bratstvo* iz Zagreba organiziralo je u velikoj dvorani Nadbiskupskog dječjačkog sjemeništa na Šalati svečanu akademiju prigodom Papina dana. U programu su izvedene i zbarske skladbe *Papina himna* od Rosattija, *Zastava gore* (Križarska himna) V. Vodopivca, *Tu es Petrus* M. Hallera, *Hoćemo Boga i Lijepa naša domovino*. Skladbe je za mješoviti zbor priredio Vinko **Glasnović** koji je ujedno i ravnao zborom Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva željezničara "Kralj Zvonimir". Duo Muzičke akademije u Zagrebu izveo je *Le tombeau de mireille* za piccolo i tamburin H. Tomasia, a Mozartov *Kvartet* u D-duru opus K.V. 565 izveo je Gudački kvartet Muzičke akademije. Popularne skladbe Schubertov *Ave Maria* i Franckov *Panis Angelicus* pjevali su križari i križarice iz Gornje Stubice sa solistom Ivicom **Kontentom**.

K.

BRAHMSOV *REQUIEM* ZA PRIJATELJE

Zagrebačka filharmonija i zbor *Collegium musicum* iz Brunecka (Južni Tiro) uz sudjelovanje njemačkih solista sopranistice Edith **Wiens** i baritona Michaela **Volle** a pod ravnanjem dirigenta Huberta **Hopfgartnera** izveli su u Zagrebačkoj prvostolnici Brahmsov *Njemački requiem*. Zajednički koncert, koji će biti izveden i u Brunecku, rezultat je višegodišnjeg prijateljstva između Južnog Tirola i Hrvatske koje se počelo ostvarivati za vrijeme Domovinskog rata kada su djelatnici iz Brunecka i Južnog Tirola svesrdno pomagali stradalnike rata u Hrvatskoj. Pronicljiva gospoda Franziska **Rogger** osmislila je

Medalju mira 1992. god. u Tiroolu. Na jednoj strani medalje je natpis *Gloria in excelsis Deo - Et in terra pax hominibus* a na drugoj strani medalje reljef jedne ruke koja daje i druge koja prima. To se ostvarilo u ratu pošiljkama humanitarne i medicinske pomoći Hrvatskoj.

K.

KONCERT TALIJANSKIH UMJETNIKA NA TRŠKOM VRHU

Restaurirane orgulje A. Römera (1995.) u crkvi Majke Božje Jeruzalemske na Trškom vrhu sada pružaju mogućnost dobrih koncerata na orguljama. Talijanski umjetnici Marco **Ghigli-
one**, orgulje i Christina **Nadal**, sopran održali su 9. studenog 1996. koncert na Trškom vrhu, izvodivši skladbe:

- Bartolomeo Cordans: *10 Versetti, Sonatina da farsi all' Elevazione, Pezzo Fugato.*
A. Vivaldi: *Domine Deus* (da "Gloria")
J. S. Bach: *Quia respexit* (da "Magnificat")
Pietro Alessandro Pavona: *Allegro in Do maggiore Allegro in do minore Allegro in Re maggiore*
W. A. Mozart: *Sancta Maria* (da "Litane Lauretanae")
Alleluia (da "Exultate, jubilate")
Giovanni Battista Candotti: *2 Sonate a soggetto* (First Modern Performance)
Giuseppe Perosi: *Allegro brioso*
C. Gounod: *Ave Maria*
G. Bizet: *Agnus Dei*

K.

SPLIT

SLIJED KULTURNIH OBILJEŽJA ZA BLAGDAN GOSPE OD ZDRAVLJA I PROSLAVU 50. OBLJETNICE ISTOIMENE ŽUPE

Ove je godine na najsvečaniji način obilježen blagdan Gospe od Zdravlja i 50. obljetnica istoimene župe. Prije početka i za trajanja devetnice, u crkvi ili u pinakoteci *Svetišta Gospe od Zdravlja* nizali su se koncerti duhovne glazbe, redovito nakon završetka večernje svete mise. Dan prije i za blagdan Gospe od Zdravlja koncerti se nisu održavali, a onda su nastavljeni za blagdan sv. Cecilije, a zaključeni svečanim koncertom u splitskom HNK-u. Uz navedene prekide koncertne priredbe trajale su od 10. do 23. studenoga. U tom su vremenskom rasponu glazbeni programi pratili otvaranje izložbe "Ikonografske mijene u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu" (12. XI.), te predstavljanje istoimene publikacije autora prof. Milana **Ivaniševića** (14. XI.). Na prvoj priredbi nastupali su Alexandr **Androusenko**, koncertmajstor i Ratimir **Kliškić**, prvak Opere splitskog HNK-a, a na drugoj Sanja **Erceg-Vrekalo**, sopran i Vinko **Maroević**, tenor, takoder solisti splitske Opere. U oba slučaja, velik doprinos uspjehu glazbene strane spomenutih priredbi dala je sve zauzetija splitska pijanistica Jadranka **Garin**.

Malo je reći da su duhovni koncerti bili samo dopadljivi, jer su svi zajedno bili prožeti iskrenim vjerskim čuvstvima dobro pripremljenih, uigranih i iznad svega ponesenih pjevača i svirača. U općim okvirima glazbeni program tumači i objašnjava

sveze i odnose prisnosti i prijateljstva što ga cijela župa i svetište njeguje prema bližoj i daljoj okolici. Zbog tih su se razloga u okviru minulih koncerata duhovne glazbe izlagali pred oltarom ili na koru crkve Gospe od Zdravlja uvaženi pjevački zborovi poput *Akademskog zbora Bazilike Srca Isusova iz Zagreba* (dirigenticica Ankica **Juričić**), *Katedralnog mješovitog zbora sv. Duje* (dirigent don Šime **Marović**) i *Gradskog zbora »Brodosplit«* (dirigent Vlado **Sunko**). Ako se istakne da su gosti iz Zagreba bili suvereni i precizni u svojem izričaju, iste su odlike u punoj mjeri krasile i nastupe splitskih zborova. Svaki od navedenih zborova nastojao je u svojem umjetničkom izlaganju iznijeti na vidjelo osobnosti svog izričajnog stila i svijeta, ali tako da bude u službi duhovito osmišljenog, a vjerski nadahnutog programa. Uz te, visoko vrijedne i hvaljene zborove, u večerima koje su iza toga slijedile nastupili su manje poznati, ali skladni i umiljati dječji zborovi osnovnih škola *Dobri* (voditeljica Tatjana **Vukša**), *Skalice* (voditeljica Tatjana **Kurajica**) i župe *Gospe od Zdravlja* (voditeljica s. Zorislava **Radić**). Za ovako svečanu prigodu na zajedničkom zadatku su se po prvi put našli združeni zborovi splitskih redovnica s područja župe Gospe od Zdravlja na Dobrome (ss. *Milosrdnica sv. Vinka Paulskog*, splitske provincije, ss. *Službenica Milosrda*, hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda u Splitu i *Školske ss. Franjevke Krista Kralja*, splitske provincije), predvođene sigurnom rukom dirigentice i orguljašice s. Mirte **Škopljanac Mačina**. U njihovom muziciranju izranjala je blaga smirenost i duhovna srodnost kakva se može pripisati samo osobama koje su svoj život i osjećaje posvetile Bogu i Crkvi. Na završetku niza zbornih koncerata, koji su nenamjerno nalikovali svojevrsnoj višednevnoj smotri zbornog izričaja pojavio se *Zbor mladih*, a za njim *Župni mješoviti zbor* i *Komorni orkestar Gospe od Zdravlja*. S oba ansambla ravnao je fra Stipica **Grgat**, uz asistenciju orguljašice s. Zorislave **Radić**. Kod prvog zbora impresionirala je brojnost i vedra raspjevanost, kakva samo dolikuje mladima. Uz to, omladinski je zbor pokazao skokovit napredak u svojem glazbenom razvitku i sazrijevanju, što je vrijedno svih pohvala i podstreka. Najdekorativniji i najmonumentalniji po načinu izlaganja bio je koncert solista, zbora i orkestra župe Gospe od Zdravlja koji su se predstavili integralnim i duhovito provedenim izvodenjem *Mise u G-duru* F. Schuberta. Težinu sopranskih uloga ponijeli su dobro poznati bračni par Elfride (sopran) i Nediljko **Smodlaka** (bas), te Vinko **Marović** (tenor), solist župe i ansambla opere splitskog HNK-a. To je s izvoditeljskog staništa bio i najzahtjevniji umjetnički zadatak, što su ga izvoditelji zajedno sa svojim umjetničkim voditeljima sebi nametnuli u tijeku trajanja spomenutog niza duhovnih koncerata. A to je jamačno pobudilo velik interes i tople aklamacije brojnih posjetitelja.

Nakon niza vrlo ugladenih i do kraja dotjeranih zbornih koncerata, slijedila su dva orguljska koncerta (19. i 22. XI.). Prvi je pripao Elmaru **Jahnu**, orguljašu i ravnatelju glazbe u katedralnoj župi sv. Gabrijela (St. Gabriel) u Münchenu. Njegov prvi splitski nastup izazvao je živo zanimanje vjernika i inih žitelja grada. Na njegovo izlaganje mnoštvo je svijeta reagiralo spontano, ponekad i impulsivno. U svojim reakcijama publika je znala ponekada pretjerati, zbog čega je ponekad priglašivala skladan tijek izlaganja. To se dalo zamijetiti prilikom izlaganja *Varijacije na temu Gospa od Zdravlja* što je za ovu svečanu zgodu sastavio koncertant iz Njemačke. Novonastalo djelo je zanimljivo, puno dinamizma, formalno je pregledno i skladno. Tome treba pridodati fluidna, mjestimično opora harmonijska rješenja koja, ako i stvaraju žive impresije, nikada

ne zanemaruju niti zamagljuje osobitosti temeljne tematske zamisli. U predstavljanju svojega djela orguljaš je nastojao iznijeti slojevitosti svojega djela u blagim, ali dotjeranim dinamičkim tenzijama s kulminacijom u dobro pripremljenoj, mada gotovo do zaglušnosti izrasloj završnici.

Općenito uzevši, Elmar Jahn je na svom prvom splitskom koncertu pokazao niz dobrih osobina. Njegovo izvođenje pratila je strogost i smirena promišljenost u svim izričajnim fazama. U svemu se pokazao kao pouzdan i do kraja izgrađeni umjetnik, ekonomičan u svojim postupcima i nakanama. U njegovom izlaganju naročito je bio dopadljiv širok dijapazon registarskih boja, koje je primjerno ostvarivao kroz precizne pomake kod tumačenja svakog novog djela. Za program što ga je odabrao za ovu svečanu prigodu moglo bi se kazati da je bio standardan. Bio je sastavljen uglavnom iz dobro poznatih djela J. S. Bacha, J. G. Walthera, L. Viernea, F. Mendelssohna-Bartholdyja i C. M. Widora. No, ipak treba naglasiti da je takav izbor bio primjeren svečanosti na kojoj je umjetnik nastupio.

Nakon Elmara Jahna bilo je prilično riskantno na istome mjestu nastupati. Taj nimalo ugodan zadatak pripao je s. Zorislavi **Radić**, orguljašici svetišta i župe na Dobrome. Njen je cjelovečernji koncert djelovao iznenadujuće svježe i dopadljivo. Zanemare li se sitne početne slabosti koje treba uzeti kao posljedicu viška uzbuđenja, njena izričajna krivulja naprestano je rasla što se koncertno izvođenje odmicalo u svom trajanju. Za ovu prigodu s. Zorislava **Radić** odabrala je izbalansirani program sastavljen u kronološkom poretku. Preciznost i odmjerenost, ali iznad svega ugladena muzikalnost, glavne su odlike što ih je prikazala svojim osobnim i uvjerljivim izvodenjima djela D. Buxtehudea, J. S. Bacha, B. Galupija, L. Böellmana i A. Klobučara. S. Zorislava **Radić** je pravo otkriće. Želimo da svoje individualne sposobnosti i dalje razvija, ali od sada u dvojnomoj svojstvu: kao nadarena solistica i kao umjetnička suradnica u liturgijskim funkcijama (kao što je to i do sada radila).

Završno kulturno slavlje 50. obljetnice župe Gospe od Zdravlja bilo je upriličeno u splitskom HNK-u, pred brojnim uzvanicima, gostima, prijateljima i župljanima Gospe od Zdravlja. U tijeku uvodnoga dijela izmjenjivali su se nastupi Župnog mješovitog zbora Gospe od Zdravlja s toplim i nadahnutim pozdravnim govorima crkvenih poglavara (Dr. Pavao **Žmire**, provincijal i mnsgr. Ante **Jurić**, nadbiskup i metropolit), te predstavnika grada i županije (Nikola **Šesnić** i mr. Josip **Grčić-Filipović**). Kroz program je nenametljivo, ali autoritativno i decentno vodio župnik fra Ignacije Vugdelija. Umjetnički program bio je sastavljen iz dva temeljna sloja. U prvom su izvedeni ulomci iz dva slavna djela: *Stabat Mater* G. B. Pergolesija i G. Rossinija, čije je izvođenje bilo povjerenost gostujućim ansablama što djeluju na području župe. Kao prvi nastupio je *Djevojački zbor* i *Komorni orkestar Glazbene škole Josipa Hatzea* pod ravnanjem prof. Darija **Maleša**. Kao solistica nastupila je mlada i nadarena sopranistica Tanja **Šimić**. Izvođenje Pergolesijeva djela krasila je profinjenost i staloznost dobro uigranih pjevača i svirača, koji su uspjeli duboko proniknuti u dubinske vrijednosti. Slične atribucije mogu se po najstrožim kriterijima pripisati solistima (Fiorenza **Cedolin**, sopran, Nelli **Manuilenko**, mezzosopran, Ante **Ivić**, tenor, Ivica **Čikeš**, bariton), te *Mješovitom zboru* i *Simfonijskom orkestru Opere* splitskog HNK-a pod ravnanjem Ive **Lipanovača**. Osobno smatram da je doza teatralnosti, koja je isplivala na površinu u njihovom tumačenju bila uskladenost s

Rossinijevim stvaralačkim intencijama. Završetak je pripao solistima (Elfride **Smodlaka**, sopran, Karmela **Gabrilo**, alt, Vinko **Maroević**, tenor i Nediljko **Smodlaka**, bas), *Mješovitom zboru* i *Komornom orkestru župe Gospe od Zdravlja*, koji je predvodio temperamentni fra Stipica **Grgat**. Za ovu priliku oni su pripremili i s istinskim zanosom izveli *Slavu* iz *Missa brevis D-dur* W. A. Mozarta, a naročito trijumfalnu kantatu BWV 137 *Slavim te, Gospodine* J. S. Bacha, praćeni burnim odobravanjem ponesene publike. Po idejnoj osmišljenosti, decentnom vođenju i načinu izvedbe spomenuta svečanost je djelovala kao pravi duhovni koncert.

Zaključujući ovaj prikaz valja posebno naglasiti jedinstvo i iznimnu osmišljenost i usuglašenost svih glazbenih programa. Okosnicu svega čine brojne iznimno vrijedne marijanske skladbe, predstavljene u najrazličitijim izričajnim varijantama, često, ali ne i uvijek uz pratnju orgulja. Tolika izjednačenost programa i dopadljivost izvođenja, toliko mnoštvo glazbenih priredbi i izvoditelja sigurno nikada nije bilo nazočno niti ugošćeno u tijeku višestoljetne prošlosti svetišta i crkve Gospe od Zdravlja. Bez pretjeranosti može se reći da je povjerenje publike raslo sa svakim sljedećim koncertom, te da je crkva iz večeri u večer bila ispunjena do posljednjeg mjesta. Tako nešto rijetko se događa u Splitu.

Miljenko **GRGIĆ**

RIJEKA

NEVEN KRALJIĆ I DARKO KRISTOVIĆ NASTUPILI U RIJEČKOJ KATEDRALI SV. VIDA

U sklopu proslave 700. obljetnice Čudotvornog raspela iz riječke katedrale sv. Vida, održana su dva orguljaška koncerta.

U petak, 9. rujna u 20 sati koncert na orguljama izveo je riječki orguljaš Neven **Kraljić**, student Instituta za crkvenu glazbu "Albe Vidaković".

Na programu su bila sljedeća djela:

- D. Buxtehude: *Ciacona in e*
 J. S. Bach: *Preludij i fuga c-mol, BWV 546*
 Dva korala:
 - *Auf meinen lieben Gott, BWV 646*
 - *Hilf Gott, dass mir's gelinge, BWV 624*
Toccata i fuga d-mol, BWV 565
 C. Saint-Saëns: *Preludij i fuga Es-dur*
 F. Lučić: *Elegija*
 D. Baumgartner: *Molitva svome Stvoritelju*
 M. Leščan: *Intrada i koral "Pjevaj hvale Magdaleno"*

Narednog tjedna, u četvrtak 12. rujna u 20 sati, nastupio je Darko **Kristović**, također student ICG-a sa sljedećim programom:

- F. Couperin: Četiri stavka iz *Messe des paroisses*
 - *Kyrie*
 - *Qui tollis peccata mundi, Suscipe*
 - *Domine Deus, Rex coelestis*
 - *Benedictus, Elevation*
 J. Pachelbel: *Ciacona in f*
 H. Purcell: *Trumpet Tune and Air*
 J. S. Bach: *"Schmücke dich, o liebe Seele" BWV 654*
Toccata i fuga d-mol, BWV 565
 B. Marcello: *Adagio* (obr. L. Celeghin)

- O. Messiaen: *VII "Jésus accepte la souffrance"*
 - *Isus prihvaća trpljenje*
 (iz ciklusa "La Nativité du Seigneur")

Iako su u Rijeci rijetki orguljaški koncerti, ova dva su bila dobro posjećena, a oduševljena publika je dugim pljeskom nagradila mlade orguljaše te izmamila još nekoliko dodataka.

K. K.

ĐAKOVO

KONCERT UZ VRIJEDAN JUBILEJ

U okviru završnih svečanosti obilježavanja 190. obljetnice *Bogoslovnog sjemeništa* i *Teologije* u Đakovu, održan je u nedjelju 3. studenoga o.g. koncert *Mješoviti zbor Teologije, Sjemenišnoga pjevačkog zbora, Schole cantorum bogoslova i Užega zbora studentica Teologije* u Đakovu.

Ovo je prvi koncert koji su održali Mješoviti zbor Teologije i Sjemenišni pjevački zbor uz druge spomenute pjevačke skupine. Mješoviti zbor nastao je akademske godine 1993./94. Pokretači su mu bili studenti, napose Krunoslava Kujavec i Ivan Andrić, uz tadašnju voditeljicu s. Svjetlanu Paljušević. Sada, već drugu akademsku godinu, zborom ravna prof. Mirta **Grubišić**.

Sjemenišnim pjevačkim zborom, kojega sačinjavaju bogoslovi, donedavno je ravnao dr. Nikola Dogan, a od ove godine zbor vodi mr. Ivan **Čurić**, koji je na spomenutom koncertu i dirigirao.

Koncert je imao dva dijela. U prvom dijelu predstavila su se tri zbora.

Sjemenišni pjevački zbor izveo je četiri kompozicije:

- Hamma: *Tu es Petrus*
 N.N.: *Ave Maria*
 A. Furlotti: *Benedicta es Tu*
 Ciro Grassi: *Salve Regina*

Schola cantorum bogoslova predstavila se jednom kompozicijom:

Matija Ivšić: *O Majko, o Gospo blažena.*

Uži zbor studentica Teologije izveo je također jednu kompoziciju:

Antonio Lotti: *Vere languores nostros.*

Mješoviti zbor studenata Teologije predstavio se u drugom dijelu programa sljedećim kompozicijama:

- Koral: *Salve Regina*
 Ludovico da Vittoria: *Ave Maria*
 Franz Xaver Witt: *Laudate Dominum*
 Anđelko Klobučar: *Divici Mariji*
 Adalbert Marković: *Canite canticum*
 W. A. Mozart: *Ave verum*
 Andrew Lloyd Weber: *Agnus Dei* (iz Requiema)
 Charles Gounod: *Kyrie* (iz Messe brevé in C)
Gloria (iz Messe brevé in C).

Koncert je na orguljama pratila katedralna organistica s. Svjetlana **Paljušević**. Radost je na kraju koncerta izrazio dijecezanski biskup dakovački i srijemski mons. Dr. Ćiril **Kos**, zahvaljujući umjetnicima na trudu i ljubavi prema glazbi.

Ivan **ANDRIĆ**